

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, Fiume, 1907. november 6.

249. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZÁPÁRY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Vélemények Fiuméről.

Azok az újságcikkek, amik a székesfővárosban Fiume városáról megjelennek, majdnem kivétel nélkül fiumei forrásból erednek. Egyik bizonyítéka ez annak, hogy a nagy magyar sajtó még mindig csupán a fiumeiekkel informáltatja magát, mert a hivatalos világ, valamint a jelenben, a múltban is elkendőzte azokat a szépséghibákat, amik a korona gyöngye csillogó lapjain homályként borongtak. Nem csuda, ha ennek az lett a következménye, hogy ezt a területet forradalmi területnek kezdik nevezni, amelyben csupán azért nincsen forradalom, mert az állam és ennek számos kishitű közege fél törvényszabta fogaink fegyvertárába nyulni, amit a fiumei törzslakosság tüstént provokálásnak minősít. Pedig Fiume nem forradalmi terület ama tekintetben, aminőben azt értelmezni látszanak odafönt.

Ugyanis, nem tartozik azokhoz a forradalmi területekhez, amelyekben a puskaporos forradalom járja. Ha ez így volna, érteni tudnók a kormányzó ur béke-kirándulásait; azonban ez korántsem nagyon így; a fiumeiek, ha kedvük is kerekednék, sem tudnának puskaporos forradalomba kezdeni, valának ők világalkotás óta csupán a görögtüzelés forradalmárai, akik szívárványos illuminációval öltögetik nyelvüket a kegyelemből nyitva hagyott rapprezentanzai bagolyfészkekben. Tehát, meg nem szerezzük sem az országot, sem pedig Fiume legfőbb közjogi funkcionáriusainak azt az örömet, hogy Fiumét forradalmi területnek nyilvánítsuk ki, hiszen ezzel igazat adnánk itt a kormányok mindenkorai meghunyászkodásának, a kormányzó ódivatú strucc-politikájának, amennyiben letagadván a fiumei közmizériákat, azt hiszik, azok megszűnnek létezni, eltűnnek, mint a kámfor. Pedig a bajok megmaradnak s csupán a kormányzók és kormányzóhelyettesek tűnnek el nyomtalanul a politikai életünk viharában.

A fővárosi újságok hasábjain élénk tárgyalás alapját képezte az a nevetségesen szomorú, vagy ha tetszik, szomorúan nevetséges körülmény is, hogy itt nem mernek életbeléptetni szentesített törvényeket, amiket nemcsak azért *muszáj* megtenni, mert törvény, szóval hanem parancsolat, mert azokat a legszűkebb állampolitikai kívánalmak követelik meg, amelyekben jelentős helyet foglal el a gazdasági érdekeink kérdése is! Ezekről a kérdésekről mi már gyakorta szólottunk; nem óhajtottunk ezuttal visszatérni ezekre a kérdésekre, annak tudatában sem, hogy ezek a kérdések

sajnos, máskor is újak maradnak, amelyekkel való foglalkozást akár elő is kezdhetjük!

Rátérünk azonban székesfővárosi hírlapokban is erősen szűkebb nyelvű kérdésre. Érdekes, hogy ennek a kérdésében mennyire elágazók a vélemények. Az egyik új ág habozás nélkül kijelenti, hogy Fiume városában csupán a magyar nyelvnek van helye, ellentétben az olaszszal s a titkon jogokat követelő horvát nyelvvel. Ez a legsovénabb követelés amit csupán a magyar faj iránt való szeretet alkotott, nem véve számításba azokat a viszonyokat, amik Fiumében rég óta fennállanak, sem pedig nem gondolva azokra a következményekre, amik származhatnának abból, ha ezt az eszmét radikálisan végrehajtanók. A másik álláspont pedig már kerekén — bolond! Amíg az előbbeni nem böles, de hazafias, ami sok hibára szolgálhat mentség gyanánt, az a második álláspont, tán szintén jóhiszemű, de kissé szűk látókörű agyának a kinövése. Ez a második vélemény pedig vakon kijelenti, hogy Fiumében csupán az olasz nyelvre van szükségünk, s a magyart a horvátal egyetemben ki kell innen seperni. Szerencsére, nem minden ember gondolkodik ilyen sután. Ha már a kettő közül választani kellene, hát, isten uccse, azt a sovén indítványt fogadnók el, mert a legszentebb nemzeti tulajdonunkról, a nyelvünkéről, eget-földet megrendítő viharok árán se mondunk le. Ezzel a kívánsággal pedig annak a zavarosan látó elmének elő se kellett volna állania. Hiszen Fiumében ugyanis minden olasz! Tessék bepillantani a város házára. Hivatalosan üldözik benne a magyar nyelvet. Sehöl egy magyar felírás, egy istenadta magyar szó. Magyar beadványnyal pedig úgy lóditják ki az urat, hogy a bugaci csárdáig meg sem áll. A községi iskolákon egy árva magyar szó sem rontja a „latin“ összhangot. A törvényszéken pedig igazán fonákul vagyunk. A homlokzaton magyar felírás kecsesgöti az embert, a falakon belül pedig a Diogenes lámpásával se találhatunk egy magyar ügyiratot; a bíró ur meg sem értve a vádlott magyar védelmét, nyugodt lelkiösmerettel hozza meg az olasz indokolású ítéletét, amely majdhogynem úgy kezdődik: „Tekintvén, hogy nem érttem meg a vádlott anyanyelvét, elitélem, stb. stb.“

Most pedig tessék bekocogtatni Fiumében a magyar intézményekbe, amik akár magán, akár állami intézmények, felében mindenkori olasz. A kormányzóság ékeskedik az olasz

feliratoktól. A tisztvi ői pedig majdnem mind tudnak olaszul az aktákat, ha úgy fordít olasz nyelven is intézik. A m. kir. vasuti átlomás ugyanígy, részint magyar, részint olasz. A magyar állami iskolákon a felirat magyar és olasz. Sőt a tanároknak, tanítóknak, szent feladatul van meghagyva, hogy olaszul meg kell tanulniok. A m. kir. főgymázium pedig sült olasz nyelvű, ott aztán nem lehetni egy árva magyar szót; vannak tanárai is, akik nem tartották még érdemesnek a magyar nyelvet megtanulni. A magyar diák pedig, aki gymnáziumi előtanulmányt akar magába szívni a legnagyobb torturáknak kénytelen kitenni magát s elbajlódván a „hivatalos“ olasz nyelvvel végelbulásban kénytelen tanulmányaiba kapni a magyar egyetemen. A fiumei m. kir. állami főgymnázium a római egyetemnek nevel magyar pénzen növendékeket.

Az olasz nyelv iránti lojalitásnak hely akarunk adni mi is, de nem ily tulzott mértékben. Amíg pedig a város az ő intézményeiben kiüldözi a magyar nyelvet, addig az állami intézményeinkben sem szíveljük és túrjuk az olaszt. Tessék ebben a kérdésben a paríást felállítani! Tessék egyenrangúvá tenni Fiumében a magyar nyelvet az olasz nyelvvel. Ezzel csak egyensúlyt és összhangot állíthatunk fel Fiume egy társadalmi, mint közjogi állapotában. Amíg pedig ez meg nem történik, addig *a mi érdekünk* harcot kelteni ebben a kérdésben.

Fiume-Délamerika.

Az osztrák tengerészeti törekvések.

Mi lesz az Adriával?

Megtartja a brazilai járatokat?

A magyar hajótáratok berendezésének első éveiben már szükségképpen megindult a kezdeményezés arra nézve, hogy a magyar kivitel s ebben elsősorban a hazai lisztexport számára közvetlen hajóösszeköttetés létesüljön Fiume és Délamerikának ránc nézve legfontosabb piacai: a brazilai kikötők között.

A nyolcvanas évek derekán meg is nyílt a rendszeres vonal ezen viszonylatban, amely Fiumét, Triesztet, Pernambuco, Bahiot, Rio de Janeirot és Santost kapcsolta be ezen forgalomba. A magyar iniciativa példát mutatott Ausztriának, amelynek kikötőjéből csak itt-ott indult egy-egy alkalmi járat Braziliába. Az osztrák kormány jelentékeny subvenciával segítette a Lloydot ezen forgalom rendszeres felvételéhez s ezzel megindult a tarifare az

osztrák és a magyar hajóstársaságok között, a melynek a két kormány megegyezése vetett véget.

Ez a megegyezés zavartalanul fen állott a múlt évig, amikor az új osztrák Lloyd szerződés a brazilai járatokat a megállapított komplexumból egészen kikapcsolta. Az osztrák kormány ezzel nyíltan vallotta azon szándékát, hogy a délamerikai forgalmat a Lloydtól elvonva, más társaságra szándékozik bízni. Ez a szándék azonban egyidejűleg azt is jelentette a magyar tengerhajózás szempontjából, hogy Ausztria ezen újítással végleg megszünteti a két kormány között a brazilai forgalmat, illetőleg fenálló egyezményt s akkor, amikor a Lloydot e tekintetben mellőzi, megakadályozni törekszik azt, hogy a magyar Adria ezen forgalomban részesedjék.

Eltekintve attól, hogy a magyar tengerhajózásnak ezen viszonylatban megszerzett és már negyedszázadon át érvényesített jogai vannak, a magyar tengerentuli kivitel szempontjából is elsőrendű fontossággal bír, hogy a magyar hajózás — ha már nem terjeszkedik — legalább is ne veszítsen hajózási területéből.

A folyó 1907. évben zavartalanul áll fenn a délamerikai forgalomban a régi rend: az Adria és a Lloyd járatai váltakozva fordulnak meg Fiumében, Triesztben, a brazilai és a laplatai kikötőkben. Az Osztrák Lloyd 1907. február 23-án kötött szerződésnek, amely kötelezi a Lloydot a brazilai és a laplatai járatoknak az eddigi módon való ideiglenes további fenntartására az idei év folyamára, gondoskodik arról az eshetőségről is, hogy a délamerikai hajójáratok ügye 1908-ra sem lesz rendezhető s ezért kötelezőleg megállapítja a Lloydra nézve a provizorium fenntartását 1908 végéig. A szerződés szerint: „ha törvényhozási uton 1907. november 1-ig a kérdés véglegesen nem rendezetik.”

Ez az időpont elérkezett s ha csak a legközelebbi napok eseményeivel nem lepnek meg bennünket, anélkül, hogy a végleges rendezés kérdése megoldott volna. A parlamentis uton való elintézésről a megállapított időre persze szó sem lehet.

Az *Austro-Americana új hajózási vonala Trieszt és Argentina között november 1-én az új „Argentina” gőzhajó járatával megnyílik.* Abban az esetben — így hangzik az osztrák vélemény — ha az *Austro-Americana* ezen járatai a szabadhajózási törvény 13. pontja (6-ik bekezdés) alatt megállapított járatsegélyben részesül, akkor egy nagyon jelentékeny összeg vonatik el a szabadhajózástól, amelynek odaát kívánatos fejlődését ez jelentékenyen károsítaná. Ebből az okból is elkerülhetetlennek tartják Ausztriában, hogy az *Austro-Americana* társaság és osztrák kormány között a délamerikai járatokat illetően külön szerződésnek kell létrejönni.

A felmerült kombinációk szerint a kérdés vagy az *Unione* hajóstársaság tervezett meg-alapításával fog rendezetni, vagy pedig egyszerűen azzal, hogy a Lloyd fentartja brazilai forgalmát, az *Austro-Americana* pedig háborítatlanul fejleszti argentinai vonalát. A kérdés csak az: megmarad-e a magyar hajózás a délamerikai forgalomban mai helyzetében vagy nem. Ha igen, milyen módon és ha nem, mit tehetünk az elvesztett terület visszahódítására. A kérdés nagyon fontos s úgy kell lenni, hogy a legközelebbi hetek meg fogják hozni a megoldást. Mert a tengerentuli kereskedelmet nem lehet bizonytalanságban hagyni.

Séta a város körül.

Az új villamoskocsik.
Szabad a köpködés.
Nem tilos a dohányzás.
A magyar és olasz nyelv.

Diszes kocsik közlekednek most a Fiumarától Bergudig és vissza. A városi képviselőtestület jóvoltából jutott a fiúmei közönség ezekhez a kocsikhoz. Az eddigiekkel ugyanis bajosan lehetett a forgalmat lebonyolítani. A villamoskocsik zsúfoltak állandóan és a bevételek hónapról-hónapra emelkednek. Végre van a városnak olyan vállalata is, amelyre nem fizet rá s amelynek jövedelmét valami hasznosabbra lehet fordítani.

Az új kocsik pompásan gördülnek, nem

taszítják z embert jobbra-balra s éppen olyan modernnek, akár a budapesti közúti villamosvasut kocsijai.

Csak egy baj van. Nem talál az ember rajtuk semmi feliratot. Egy Indeficientert a kocsí külsőjén. Ennyi az egész. Belül egy szó sem. Az ember elcsudálkozik. A dohányos örvendezik, szabadon pöfékelhet a kocsí belsőjében, ha úgy tetszik, akár a gőzmozdony. Aztán még köpködni is szabad, mert ezt nem tiltja semmiféle fölírás, de a statutum sem (mi után sokkal ócskább és elavultabb, semhogy egy hitvány villamos kocsit is megrendszabályozzon).

Miközben tegnap szivarra gyújtottam a gyönyörű új kocsiban, azon kezdtem törni a fejemet, hogy vajon miért nincs az új kocsikon semmiféle fölírás. De nem sokáig kellett gondolkodnom. Egy ismerős, aki szintén a kocsiban ült és szintén zavartalanul élvezte szivarja füstjét, megszólított. Vározbeli ember volt. Onnan az autonompártból.

— Mit szól a szép kocsikhoz?

— Hát biz' nincs semmi megegyezésem, egyet kivéve — volt a feleletem.

— ?

— Hol vannak a felírások? Vagy az autonompárt halad a korrál és a dohányzást és köpködést nem tiltja többé, miután eivel között van az is, hogy örökösön köpköd hol a saját tagjaira, hol meg a magyarságra?

— Elárulom — mondotta az autonompárt, — hogy a villamoskocsikat miért nem látják el fölírásokkal. Bizonyosan tudja, hogy mi a béke révén evezünk (bár ne tettük volna) és most igyekeznünk kell a békés állapot fenntartani.

— Szóval nem akarnak magyar fölírásokat s ezért maradnak el az olasz fölírások is.

— Igen. No és ön nem találja ezt jó taktikának?

— Arról szó sem lehet. Hiszen akkor önök tévedtek. Mert amikor nem adtak helyt a magyar nyelvnek és az olaszoknak egyaránt, elismerték, hogy mind a kettőt egyenlő jogok, illetőleg jogtalanságok illetik meg.

— Tyű, csakugyan igaza van.

Ezzel bucsuzás nélkül le akar szállni a kocsiról.

— Hová tart? — kérdeztem, megragadva a gallérjánál.

— A podeszához. Megmondom neki, hogy milyen igazságot vágott ön a szemem közé és biztosítom, hogy egy héten belül tisztán csak olasz föliratok fognak tündökölni az új kocsikon.

— És a béke?

Erre a kérdésemre már nem kaptam választ. Elnyelte a villamoskocsi zaja.

Dongó.

UJDONSÁGOK.

— A városi delegációból. A városi állandó bizottság ma délután 5 órakor a polgármester elnöklésével ülést tart, amelyen kisebb adminisztratív ügyeket fognak tárgyalni.

— Ünnepegy a kórház-utcai elemi fiúiskolában. A kórház-utcai állami elemi fiúiskola tantestülete mint minden évben úgy az idén is nov. 5-én ünnepegyt rendezett abból a célból, hogy az Imre alapítványi jutalmat a legjobb tanulók egyikének kiadja. Ez az Imre alapítvány akkor létesült, midőn a király 1898-ban *Donáth* Imre min. oszt. tanácsos tanfelügyelőt koronás arany érdemkereszttel kitüntette. Az ünnepegy a következő programmal ment végbe: 1. Himnusz. Énekelte az összes tanuló-ifjúság. 2. Az igazgató alkalmi beszéde. 3. A jutalom kiadása. 4. Szózat. Énekelte az összes tanuló ifjúság. A jutalmat, egy tíz koronás aranyat *Pejnovics* Tamás IV. oszt. tan. kapta. A tantestület még a következő tanulókat ítélte jutalomra méltóknak: *Dobozi D.*, *Mihola M.*, *Plazzeriano J.*, *Schmidt J.*, *Scarso R.*, *Smerdel M.*, *Vojnovics B.*, *Kálmán B.*, *Czibesz J.*, *Hollander F.*, *Joszipovics M.*, *Seegner R.*

— Hangverseny. A hangversenyegyesület e hó 8-án, pénteken este 8 és fél órakor a *Corsia* Deák szálló nagytermében hangversenyt ad, amelyen *Döring* Ernő tanár violoncellista, *Döring* Brauer Marianna zongoraművész és *Sippel* Margit énekesnő fognak

közreműködni. A hangverseny műsora a következő: 1. Servais: *Aria con variatione*. Előadja *Döring* E. 2. Reichard: *Wenn die Rosen, Stanze*: *Die Bekehrte*, *Nevin*: *Frühlingsmorgen*. Éneklé *Sippel* M. kisasszony. 3. Lason: *Crescendo*, S. Heller: *Tarantilla*. *Játszsa Döring Brauer* M. asszony. 4. Gück: *Aria De Swert*: *Spanyol tánc*. *Játszsa Döring* E. 5. Ottó: *Az erdőben*, *Cesek*: *Kis rózsák*. *Loevre*: *A lépcső*. Éneklé *Sippel* M. kisasszony. 6. *Werd-Liszt*: „*Rigoletto*”, ábránd. *Játszsa Döring-Brauer* M. asszony. 7. *Popper*: *Magyar ábránd*. *Játszsa Döring* E.

— **Andorfi és a pozsony—fiúmei színészet.** *Andorfi* Péter, a pozsony—fiúmei színtársulat volt igazgatója, akit a szerencsétlen körülmények a csödbe kergettek, ismét pályázni akar erre az igazgatóságra, hogy hibáját jótéhesse. *Andorfi*, ezt el kell ismernie mindenkinek, áldozatkész ember volt mint igazgató és nem sajnált 70,000 koronát költeni egy pazarul felszerelt ruhatár céljaira. Ez a ruhatár az ő bukásával a város tulajdonába ment át s mint *Pozsonyból* nekünk írják, a színtügyi bizottság azt javasolta a novemberi rendes közgyűlésnek, hogy az *Andorfi*-féle funduszt ne adja ki se *Andorfinak*, se *Fábry* Jánosnak, *Andorfi* volt üzletársának, hanem a fundusz alkalmas részeit fordítsa a város diszlettárának kiegészítésére, a többit pedig adassa el. A befolyó pénz a színtügyi bizottság javaslata értelmében a magyar színészet állandósítására tett alapítványt gyarapítaná.

Andorfi Péterrel most a következő levél érkezett a városházára:

„Nagyságos Polgármester Ur!

Tekintetes Színtügyi bizottság!

Arról értesültem, hogy a város körönsége az általam szerződésileg lekötött funduszt árverés útján el akarja adni.

Miután a pozsonyi pályázaton, mint pályázó *kező* felszereléssel részt fogok venni s így a felszerelés felhasználáshoz — esetleges megválasztatásom esetén — némi igényt tartok, de meg, a várossal kötött szerződésemben kitett fundus átadását, nem az a cél vezette, hogy eladódjék, hanem kizárólag a pozsonyi magyar színészet állandósításának alapkövét képező céllal tettem ajánlatomat — s végül: mert a rengeteg pénzbe került fundusért árverés útján alig adnának valamit; első és harmadik indokaim folytán kérem, a második miatt *tiltakozom*, hogy a fundus árverés alá kerüljön.

Amidőn ezt a tek. Színtügyi bizottság elé terjesztem, természetesen azzal a biztos tudattal, hogy színtügyi bizottság működésével rászolgáltam arra, hogy kérés szavam úgy e dologban, mint volt tulajdonos — kegyesen meghallgatassék.

Amidőn azt is bejelentettem ezuttal, hogy újból pályázom, ezzel azt is kijelentettem, hogy a feltételeknek mindenben megfogok felelni.

Ha azonban a funduszt már eleve árverés alá bocsátaná a város, bár ehhez joga van — *megfosztanám a lehetőségétől*, hogy újra igazgató lehessenek s így a legjobb akarat mellett sem hozhatnám helyre a mult anyagi bukását s újat szegné az én pályázatomnak, melynek ellenségeim örülnének legjobban.

A fundus még a legalkalmasabb bécslés szerint is 45—50,000 korona értéket képvisel. Nekem majdnem 70,000 koronába került. Ilyen fundus megérdemli, hogy mint a város tulajdona, nem is mint érték, de felszerelés — gondoztassék s a város színházának díszére valjék.

Tudom nagyon jól, hogy e fundus elköltöztetésére várnak egyesek, s potom árért vélik megvehetni, mert most senkinek sincs rá szüksége — de kérem újból a tekintetes színtügyi bizottságot, hogy ne venné tekintetbe alapos indokaimat, még akkor sem fosztja meg a színházat egyik díszétől, fényes ruhatárától.

Azon biztos reményben, hogy a tekintetes színtügyi bizottság nemes intenciómat méltányolni fogja, újból kérem — eszedzem azért.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1907. okt. 31-én.

Andorfi Péter
Népszínház-Vigopera rendezője.

— **Műkedvelői előadás a Máv. altiszti körben.** A Máv. altiszti kör e hó 3-án tartotta az első őszi mulatságát s ez alkalomból műkedvelői előadás is volt, amely fényes sikerrel járt. A műkedvelők „A cárnő rabja” című színművet adták elő, amely Ujházy Éde átdolgozása. A főszerepet *Persa* Juliska és *Szontagh* Ödön játszották pompás alakítással, amely mindenkinek a tetszését megnyerte. A többi mellékszereplők is hozzájárultak a sikerhez. A színelőadás után tánc volt, amely reggelig folyt. Elismeréssel kell adoznunk a Máv. altiszti körnek, amelynek tagjai oly agilisak és minden alkalmat megragadnak, hogy egymásnak kellemes estét nyújtsanak és a társas eszmét a maga ideális mivoltában ápolják.

— **Arverés.** Az államvasutak fiemei állomásfőnöksége közhírré teszi, hogy e hó 6-án délelőtt 9 órakor az 5. számú tengervágányon *nyolc kocsi mész* fog készpénz fizetés mellett elárvereztetni.

— **A kikötőből.** Az „Andex” gőzös 3200 tonna pirittel, amely a Schenker és Tsa cégnek szól, ideérkezett. A „Cypria” angol gőzös különböző árukkal Liverpoolból ideérkezett.

— **Ingyenes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tanterületére folyó évi november hó 5-től kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások *minden kedden és pénteken 7-től 9-ig* tartanak és kiterjednek a polgári fiúiskola III-IV. osztályainak tantárgyaira. A tanítás teljesen díjmentes. Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (All. iskolaépület, Via Ospedale I. emelet) f. évi november hó 1, 2 és 3-dikán délelőtt 10—12-ig.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez időig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiuméba*, Corsia Deák 30, (Ossoinack-féle ház) I. emelet helyezi át.

— **Az Ungaro-Croata fieme—abbaziaai járatai.** A Magyar-horvát hajóstársaság a napi járatokat a fieme—abbaziaai forgalomban november 1-től leszállítja, még pedig oly módon, hogy Fiuméből reggel 7 órakor indul az első gőzös, az utolsó indulás pedig délután 6 órakor. Abbaziából reggel 8 órakor indul Fiuméba az első gőzös, az utolsó pedig 7 órakor. Az „Istriano” járatait továbbra is fenntartják. A gőzös Fiuméből 9:30 és 11:30 perckor, délután 2:30 és 4:30 perckor indul, Abbaziából pedig délelőtt 10:30 és délután 12:30, 3:30 és 5:30 órakor indul Fiuméba.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison”-terem (Fiumara 2. sz.) legújabb műsora: Napfogyalkozás teliholdnál. (Gyönyörű képek). — Az önkéntes jegyese. — Az anyósom angyal.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 5. A képviselőház mai ülésén *Návay* Lajos elnököl. Bemutatja *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter levelét, amelyben közli a Házzal, hogy betegsége alatt *Szterényi* József kereskedelemügyi államtitkár fogja helyettesíteni.

Ezután *Wekerle* Sándor miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszter nevében több törvényjavaslatot nyújt be.

Günther Antal igazságügyi miniszter a bírák fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslattal a bírói és ügyészi kar reformját terjeszt be. Ezután az indennitas tárgyalását folytatják.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápary rakpart
az Adria-palota mellett.

VENDÉGSZOBÁK OLCÓSÁRBAN.

Rohits Milán horvát képviselő szólal föl elsőnek az indennitas ellen. Szerinte a kormány nem kezeli őszintén a horvát kérdést. Miután nem viseltetik bizalommal a kormány irányában, az indennitást nem szavazza meg.

Kovács Ernő beszél ezután röviden az indennitásról és elfogadja azt.

Lisava Mihály horvát képviselő az Unionistákat támadja, mire az elnök rendreutasítja. Az indennitást nem fogadja el.

Polit Mihály személyes ügyben beszél. *Magdić* Pero horvát képviselő szintén az indennitas ellen foglal állást.

Ezzel az ülés véget ér.

A király egészsége.

BÉCS, nov. 4. Egy legújabb orvosi jelentés alapján a király egészsége tartós javulásnak indult. Étvágya megjött és naponta végzi rendes államügyeit. Legközelebb kihallgatást is fog adni. Az udvar köréből származó hírek szerint a király február havában egészségének teljes helyreállítására érdekében *Lussinpiccoloba* illetőleg *Cigaleba* megy, ahol márciusig marad.

Potocsnyák ügye.

BUDAPEST, nov. 5. Az országgyűlés mentelmi bizottság holnap tárgyalja *Potocsnyák* horvát képviselő ügyét, akit személyes megjelenésre hívtak föl a mentelmi bizottság elnöke. *Potocsnyák* ma válaszolt a felhívásra s levelében kijelenti, hogy az ülésen nem jelenik meg, mert nem tartja illetkesnek a mentelmi bizottságot és az egész dolgot a horvátok arculcsapásának tekinti, ami ellen tiltakozik.

A kormány szénbánya vásárlása.

ESZÉK, nov. 5. A kormány megszárolta *Pongrác* Gusztáv lovag összes kőszénbányáit.

Elítélt ügyvéd.

BUDAPEST, nov. 5. A büntető törvényszék ma tárgyalta, *Pásztor* János volt pécskai ügyvéd bűnügyét akit okirathamisításért *másfél évi fegyházra* ítelt.

Fellázadt katonarabok.

PÁRIS, nov. 5. A katonai börtön rabjai fellázadtak, az őrköt megsebesítették. A fellázadt rabokat csak nehezen sikerült lefegyverezni.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsió fetűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket,

erősíti a csontokat

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjégyel — a halászt — kerjük figyelmbe venni.

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket, tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmúlhatatlan és nemesak fiatal és öreg, hsnem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emésztí.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Pándor.

Kiadótulajdonos:

„A TÉNGERPART” lapkiadó vállalat.

Előfizetőknek havi 50 korona jó magyar konyha Via Pomerio 6. földsz. (a Magyar Kör épületében). Az étel házhoz is hordatik. — Ugyanott egy szépen butorozott különbejáratu szoba azonnal kiadó.

Egy háromszobás lakás

mellékhelyiségekkel kerestetik gyermektelen lakók részére. Ajánlatok a kiadóhivatalba keretnek.

BOGDÁNY

SZERENCSEJE PÁRATLAN.

A m. kir. szab. osztálysorsjátékban nálunk nyertek:

602.000

koronát a 240. számra

602.000

koronát a 12698. számra

602.000

koronát a 85306 számra

602.000

koronát a 92044 számra

602.000

koronát a 98924. számra

400.000

koronát a 11119. számra

400.000

koronát a 76062. számra

200.000

koronát a 25534. számra

200.000

koronát a 27557 számra

200.000

koronát a 46006. számra

200.000

koronát a 92049 számra

100.000

koronát a 15630. számra

100.000

koronát a 20838. számra

100.000

koronát a 70169. számra

100.000

koronát a 79559. számra

100.000

koronát a 86860. számra

100.000

koronát a 94780. számra

90.000

koronát a 2407 számra

80.000

„ „ 27665 „

80.000

„ „ 60277 „

50.000

„ „ 36234 „

50.000

„ „ 93004 „

40.000

„ „ 2256 „

40.000

„ „ 395 „

40.000

„ „ 27539 „

40.000

„ „ 117255 „

és ezenkívül sok sorsjegy 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 K nyert

BOGDÁNY S.

Fővárosi sorsjegyiroda R.-T.

BUDAPEST, VI., KÁROLY-KÖRUT 20.

Huzás november 21. és 23-án

1/8 sorsj.	1/4 sorsj.	1/2 sorsj.	1/1 sorsj.
K 1.50	K 3.—	K 6.—	K 12.—

Vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése után küldjük sorsjegyeinket.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ATELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségét tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt

uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölthús különlegességeket, naponta hozatok valódi bécsi virstliket és azokat helyiségemben melegen is felszolgálom.

Stajer hizlalt baromfiak, kacsák, libák, tisztán kikészítve, hidegen és melegen.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A Kőbányai polgári serfözde sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátsöre csaprol mérve, palacksörét jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi borain a legkiválóbbak.

Spakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít

KUHN GYULA.

Szent-István vedjegyű Dupla Maláta-sör palackokban.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

IRODA: ÜRMÉNYI-TÉR 6. — ÜEGGYÁR: CANALE-UTCA, Steinmann-ház. — TELEFON SZÁM 226

GYÓGYHÁZASU DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító házasu sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. ●▶◀● Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÓ HEIYEK:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szöv. üzlet) Corso Prolungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

MINDENKOR FRISS CSAPOLÁS:

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: SCALA FERDINÁND; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: RUPNIK EMIL, Ürményi-tér 6.

Cinematograf EDISON

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Hirdetések

felvételnek a

kiadóhivatalban.

Dedakin László

Első fiumei magyar borbély és fodrász terme az Adria palotában.

különbejáratu női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindenemű divatos fésülést és hajmunkát, manikur és pedicure munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

**Új műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.**

Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Mieuliné és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási célból mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges!

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

FÉRFIRUHA TEREM.

FIUME, Corso 7. II. em.

Alulirott, a Wenitzky-féle férfiruha-terem eddigi első szabásza önálló

férfiruha termet nyitottam

(a Jellusics fénykepező házában).

Tizenöt évi szabászi multam, melyből 4 évet Fiumében és 11 évet Budapest legelső férfiruha termeiben töltöttem, kezekedik munkám és szabásom kitűnő voltáért.

Legujabb valódi angol és hazai szöveteim máris raktáron vannak és kérem a n. é. közönség szives mielőbbi látogatását.

JUTÁNYOS ÁRAKAT SZÁMITOK.

Mely tisztelettel

SCHENK LAJOS,

Corso 7. II. em.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv. - társaság**

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezekedik.
NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME.

Hungária szálló Fiume.

Teljesen
újjaalakított **téli tekepályám**

a nap bármely szakában a tisztelt közönség rendelkezésére áll.

Zártkörű társaságok bármely napra teljesen lefoglalhatják a pályát.

Különálló helyiség. Mérsékelt árak. Villanyvilágítás.

Tisztelettel

LÖSCH ALAJOS, szállodás.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékaót a bank önn a viseli.

Francia és olasz

nyelvet olcsón tanít külön módszerekkel bíró
kisasszony. Cím: Piazza del Mercato Coperto
2. sz. III. em. balra.